

P6_TA(2007)0509

Il-Protezzjoni tal-hamrija ***I

MERGEFORMATRiżoluzzjoni leġislattiva tal-Parlament Ewropew ta' l-14 ta' Novembru 2007 dwar il-proposta għal direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi qafas għall-protezzjoni tal-hamrija u li temenda d-Direttiva 2004/35/KE (COM(2006)0232 – C6-0307/2006 – 2006/0086(COD))

(Proċedura ta' kodeċiżjoni: l-ewwel qari)

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill (COM(2006)0232),
  - wara li kkunsidra l-Artikolu 251(2), u l-Artikolu 175(1) tat-Trattat KE, skond liema artikoli l-Kummissjoni pprezentat il-proposta lill-Parlament (C6-0307/2006),
  - wara li kkunsidra l-Artikolu 51 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
  - wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Ambjent, is-Saħħa Pubblika u s-Sikurezza ta' l-Ikel u l-opinjoni tal-Kumitat għall-Industrija, ir-Riċerka u l-Energija, tal-Kumitat għall-Biedja u l-Iżvilupp Rurali u tal-Kumitat għall-Affarijiet Legali (A6-0410/2007),
1. Japprova l-proposta tal-Kummissjoni kif emendata;
  2. Jitlob lill-Kummissjoni biex terġa' tirreferi l-proposta lill-Parlament jekk ikollha l-ħsieb li temenda l-proposta b'mod sustanzjali jew li tibdilha b'test ġdid;
  3. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu sabiex jgħaddi l-pożizzjoni tal-Parlament lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.

Pożizzjoni tal-parlament ewropew adottata fl-ewwel qari fl-14 ta' Novembru 2007 bil-hsieb ta' l-adozzjoni tad-Direttiva 2008/.../KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi qafas għall-protezzjoni tal-hamrija

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 175(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni ||,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regġuni²,

Filwaqt li jagixxu f'konformità mal-proċedura stipulata fl-Artikolu 251 tat-Trattat³,

Billi:

- (1) Il-hamrija essenzjalment hija riżorsa li ma tiġgeddidx, minhabba li r-rati ta' tharbit jistgħu jkunu rapidi ħafna, filwaqt li l-proċessi ta' formazzjoni u riġenerazzjoni jseħħu estremament bil-mod. Hija sistema dinamika ħafna li taqdi bosta funzjonijiet u tagħti servizzi li huma essenzjali għall-attivitajiet tal-bniedem u s-sopravivenza ta' l-ekosistemi. Dawn il-funzjonijiet tal-hamrija huma li tipproduċi l-bijomassa, taħžen, tiffiltra u tittrasforma n-nutrijenti u l-ilma, tospita l-ġabra tal-bijodiversità, isservi bhala pjattaforma għall-parti l-kbira ta' l-attivitajiet tal-bniedem, tipprovdi l-materja prima, taħžen il-karbon u tikkonserva l-wirt ġeoloġiku u arkeoloġiku.
- (2) It-tharbit jew it-titjib tal-hamrija għandhom impatt kbir fuq oqsma oħra ta' interess Komunitarju, **bhall-kwalità** ta' l-ilmijiet tal-wiċċ u tal-pjan, is-saħħa **u l-hajja** tal-bniedem, **il-bidla** fil-klima, **id-degradazzjoni jew** il-protezzjoni tan-natura u l-bijodiversità, u s-sikurezza alimentari.
- (3) Il-hamrija hija riżorsa naturali li tinsab dejjem iktar taħt pressjoni ambjentali u għandha fiha nnifisha tiġi protetta mit-tharbit. Id-Deciżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill Nru 1600/2002/KE tat-22 ta' Lulju 2002 li tnizzel is-Sitt Programm ta' Azzjoni Ambjentali tal-Komunità⁴ tinkludi l-għan tal-protezzjoni tar-riżorsi naturali u l-promozzjoni ta' użu sostenibbli tal-hamrija.
- (4) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill "Lejn

¹ ĠUC 168, 20.7.2007, p. 29.

² ĠUC 146, 30.6.2007, p.34.

³ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tal-14 ta' Novembru 2007.

⁴ ĠUL 242, 10.9.2002, p. 1.

Strategija Tematika dwar il-Protezzjoni tal-Hamrija"¹ tidentifika *l-ghaxar* proċessi ewlenin tat-tħarbit li *t-tipi differenti ta'* hamrija fl-UE *huma esposti għalihom*. Dawn huma l-erozzjoni, it-tnaqqis fil-materja organika, il-kontaminazzjoni, is-salinizzazzjoni, il-kompattazzjoni, it-telfien tal-bijodiversità, l-issigillar, *id-deżertifikazzjoni*, iż-żerziq minn ġnub l-gholjiet u l-ghargħar. █

(5) Fil-Komunità hemm varjabbiltà kbira bejn it-tipi ta' hamrija, u hemm differenzi enormi fil-qagħdiet strutturali, fiżiċi, kimiċi u bijoloġiċi, sew fi hdan profili individwali kif ukoll bejn tipi differenti ta' hamrija. Dawn il-kundizzjonijiet u htiġijiet diversi fil-Komunità għandhom jiġu kkunsidrati, minħabba li jirrikjedu soluzzjonijiet speċifiċi differenti *biex jiġi indirizzat it-tħarbit tal-hamrija*.

(6) Il-leġiżlazzjoni Komunitarja, pereżempju fl-oqsma ta' l-iskart, il-kimika, il-prevenzjoni u l-kontroll tat-tniġġis industrijali, il-*bidla* fil-klima, l-ilma, l-agrikoltura u l-iżvilupp rurali, *diġà qed tikkontribwixxi għall-protezzjoni tal-hamrija u tista' tissupplimenta dan il-qafas*, li jipprovdi prinċipji u miri komuni bil-ghan tal-protezzjoni u l-użu sostenibbli tal-hamrija fil-Komunità.

█

(7) L-ghan ta' din id-Direttiva huwa l-iżgurar tal-protezzjoni tal-hamrija, fuq il-bażi ta' *objettivi komuni u r-rispett tal-leġiżlazzjoni nazzjonali u Komunitarja eżistenti, sabiex il-hamrija tintuża b'mod sostenibbli sabiex kemm il-ġenerazzjonijiet attwali kif ukoll dawk futuri jkunu jistgħu jissodisfaw il-htigijiet ekoloġiċi, ekonomiċi u soċjali tagħhom*.

(8) Qafas komuni *jippermetti* lill-Istati Membri *u lill-awtoritajiet reġjonali u lokali biex jiproteġu l-hamrija tagħhom mingħajr* distorsjoni tal-kompetizzjoni bejn l-operaturi ekonomiċi. *Fl-istess waqt, jagħti garanziji u trasparenza fi hdan is-suq intern għall-hamrija fl-Istati Membri. Qafas bħal dan għandu jiġi adottat fuq il-bażi ta' sħarriġ komprensiv ta' l-istatus tal-hamrija u tal-miżuri meħuda diġà fl-Istati Membri*.

(9) Għadarba *t-tħarbit tal-hamrija jista' jkollu impatti serji* fuq in-natura █, l-ilma, is-sikurezza alimentari, *il-bidla* fil-klima, l-agrikoltura u █s-saħħa tal-bniedem *u ladarba, minkejja l-leġiżlazzjoni Komunitarja eżistenti, it-tħarbit tal-hamrija probabbilment se jiżdied, hemm bżonn ta' direttiva li tippermetti l-harsien tal-hamrija fl-Istati Membri kollha, għalkemm dan għandu jsir biss* skond il-prinċipju tas-sussidjarjetà, kif jidher fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Skond il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif jidher f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jintlaħaq dak il-ghan.

(10) Minħabba li xi politiki settorjali jistgħu jew jaggravaw jew itaffu l-proċessi tat-tħarbit tal-hamrija, jeħtieġ li jkun hemm integrazzjoni ulterjuri ta' aspetti tal-protezzjoni tal-hamrija f'dawn il-politiki. Din id-Direttiva għandha ttiprovdi biex l-Istati Membri jkunu jistgħu jidentifikaw u jevalwaw l-impatt ta' dawn il-politiki fuq il-prevenzjoni tal-proċessi tat-tħarbit tal-hamrija u l-protezzjoni tal-funzjonijiet tagħha.

(11) *L-agrikoltura dejjem tat kontribut pożittiv għaż-żamma ta' l-istruttura tal-hamrija u*

---

¹ COM(2002)0179.

tal-karatteristiċi tagħha, u minn dejjem kienet il-mekkanizmu indispensabbli għall-konservazzjoni tal-kwalità organika tal-hamrija u għenet tippreżerva s-saff veġetali u tevita d-deżertifikazzjoni.

- (12) *Ir-reviżjoni ta' nofs it-term tal-politika agrikola komuni għandha tistabbilixxi miżuri ta' miri għaž-żamma u t-tiġib tal-fertilità tal-hamrija, tal-kontenut ta' materja organika u tal-kapaċità ta' sekwestrar tal-karbonju.*
- (13) *Sabiex jiġi evitat kwalunkwe rduppar ta' leġiżlazzjoni eżistenti fl-oqsma ta' l-agrikoltura u l-ambjent, u meta wiehed iqis il-prinċipju ta' sussidjarjetà relatat ma' l-ekokundizzjonalità, kull Stat Membru għandu jiddeċiedi li jimplementa l-ekokundizzjonalità, waqt li jqis il-klima, l-agrikoltura u l-karatteristiċi tal-hamrija tiegħu.*
- (14) *B'kuntrast ma' l-artja u l-ilma, fil-Komunità, il-hamrija fil-parti l-kbira tagħha hija proprjetà privata. Madankollu, hija riżorsa naturali ta' interess komuni, li jeħtieġ li tiġi protetta għall-generazzjonijiet tal-gejjieni. Fl-interess pubbliku għalhekk, l-utenti ta' l-art għandhom jiġu mhegġa jiehdu miżuri ta' prekawzjoni biex jevitaw it-tharbit tal-hamrija.*
- (15) *Il-fertilità tal-hamrija hija l-bażi tal-hajja. L-għan ta' kull attività agrikola jrid ikun li tinżamm u tittejjeb dik il-fertilità.*
- (16) *Is-sigillat qed johloq dejjem aktar thassib għaliex jista' jimpedixxi dawk il-funzjonijiet tal-hamrija li jipprovdu servizzi vitali għall-attivitajiet umani u għas-sopravivenza ta' l-ekosistemi mingħajr ma jikkontribwixxi għall-iżvilupp sostenibbli skond l-Istrateġija Mġedda ta' l-UE għall-Iżvilupp Sostenibbli kif adottata mill-Kunsill Ewropew fil-15-16 ta' Ġunju 2006. Dan jirrikjedi użu aktar sostenibbli tal-hamrija. Għalhekk jeħtieġ li jkun hemm miżuri adegwati biex jiġi limitat is-sigillat tal-hamrija li joriġina minn proġetti ta' żvilupp li probabbilment jimpedixxu b'mod sinifikanti l-funzjonijiet tal-hamrija u li ma jikkontribwixxux biex jinkiseb żvilupp sostenibbli. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu inċentivi sabiex isehh l-iżvilupp ta' spazju industrijali u urban fuq siti li huma diġà użati għal skopijiet industrijali u urbani, u għandhom jillimitaw l-użu ta' l-artijiet naturali (greenfield sites). L-Istati Membri għandhom jaraw ukoll li l-oqfsa regolatorji għall-ippjanar ta' l-użu ta' l-art ikunu favur ir-riabilitazzjoni u għandhom jikkonsidraw it-twaqqif ta' proċeduri ta' awtorizzazzjoni ta' l-ippjanar ta' malajr għat-tranġar. Fejn is-sigillat għandu jsehh f'tali ċirkustanzi, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-effetti tiegħu jkunu mtaffa, pereżempju billi jiehdu hsieb li jkun hemm metodi ta' bini u drenagġ li jikkonservaw l-ikbar għadd possibbli ta' funzjonijiet tal-hamrija, u li dan ma jikkagunax effetti hżiena fuq l-ambjent li jhonqu l-benefiċċji.*
- (17) *L-aċidifikazzjoni tal-hamrija hija problema importanti, f'ċerti partijiet tal-Komunità, li hemm bżonn li tiġi indirizzata. Għalhekk huwa meħtieġ li l-Istati Membri jiehdu miżuri addattati sabiex jiżguraw li Prattiki ta' l-użu ta' l-art li m'humiex xierqa ma jnaqqasux il-pH tal-hamrija. Fl-istess hin, il-karatteristiċi ta' hmieri li huma aċidi b'mod naturali (eż. żoni tal-pit) jew li jiffurmaw ambjenti naturali speċifiċi m'għandhomx jiġu modifikati.*

- (18) Politika mmirata u effiċjenti għall-protezzjoni tal-ħamrija ***tirrikjedi objettivi komuni għall-protezzjoni tal-ħamrija. Madankollu, fl-istess hin jehtieg li l-Istati Membri u l-awtoritajiet reġjonali u lokali jkunu jistgħu jieħdu miżuri fil-livell xieraq u ta' l-iskala xierqa, u jidentifikaw żoni ta' prijorità fuq il-bażi ta' għarfien xjentifiku dwar il-karatteristiċi tal-ħamrija lokali, il-proċessi ta' tharbit tal-ħamrija u ċ-ċirkostanzi ambjentali, ekonomiċi u soċjali. Hemm bżonn ta' skambju effettiv ta' informazzjoni dwar l-aħħar żviluppi xjentifiċi fl-Istati Membri, dwar l-aħjar Prattiki għall-identifikazzjoni ta' żoni ta' prijorità u dwar il-kodiċi ta' Prattika tajba.***
- █
- (19) Programmi bħal dawn ta' miżuri ***u kodiċi ta' Prattika tajba*** għandhom jikkunsidraw ukoll l-impatt soċjali u ekonomiku tal-miżuri previsti; għandhom jiġu riveduti kull tant żmien u jistgħu jibnu fuq obbligi, pjanijiet u programmi li diġà huma stabbiliti skond il-leġiżlazzjoni ***u finanzjament*** Komunitarja jew ftehimiet internazzjonali.
- (20) Din id-Direttiva għandha tagħti kontribut biex twaqqaf id-deżertifikazzjoni ***u t-tnaqqis*** tal-bijodiversità, ***u biex ittaffi l-bidla fil-klima u tiffaċilita l-adattazzjoni għaliha, kwistjonijiet li huma problemi ambjentali internazzjonali, b'impatti serji lokali u reġjonali, li fihom it-tharbit tal-ħamrija għandu rwol sinifikanti; għandha wkoll ittejjeb*** il-kooperazzjoni fl-implimentazzjoni tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Ġlieda kontra d-Deżertifikazzjoni, il-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika, ***il-Konvenzjoni Qafas dwar il-Bidla fil-Klima u l-Protokoll ta' Kyoto*** li l-Komunità hija parti ***fihom***, u se ttejjeb l-implimentazzjoni ta' dawn il-ftehimiet ambjentali internazzjonali.
- (21) F'konformità mal-prinċipju tal-prevenzjoni kif stipulat fl-Artikolu 174 tat-Trattat tal-KE, din id-Direttiva għandha tagħti kontribut għall-prevenzjoni u t-tnaqqis ta' l-introduzzjoni fil-ħamrija ta' sustanzi perikolużi, biex tiġi evitata l-kontaminazzjoni tal-ħamrija u jiġu kkonservati l-funzjonijiet tal-ħamrija.
- (22) L-industrijalizzazzjoni preċedenti, inkella Prattiki ta' ġestjoni ħżiena jew mhux f'lokhom, hallew warajhom mijiet ta' eluf ta' siti kkontaminati fil-Komunità, li jirrikjedu strateġija komuni għall-ġestjoni tal-kontaminazzjoni storika tal-ħamrija biex l-effetti ħżiena fuq is-saħħa tal-bniedem u fuq l-ambjent jiġu prevenuti u mtaffija.
- (23) Biex b'suċċess jipprevjenu u jillimitaw ir-riskji għas-saħħa tal-bniedem u għall-ambjent ikkawżati mill-kontaminazzjoni tal-ħamrija, ***hu meħtieġ li tinghata prijorità lill-identifikazzjoni u t-tranġar tas-siti*** li, skond l-evalwazzjoni ***ta' l-Istati Membri, jirrappreżentaw riskji serji f'dan ir-rigward. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċess, inkluża skeda, għall-evalwazzjoni tar-riskji, l-identifikazzjoni tas-siti, l-informazzjoni għall-pubbliku, l-informazzjoni ta' xerrejja potenzjali fil-każ ta' tranżazzjonijiet dwar l-art, l-ordni ta' prijorità u l-fondi għat-tranġar. Dan il-proċess għandu jipprevjeni kwalunkwe koinċidenza ma' leġiżlazzjoni nazzjonali jew Komunitarja eżistenti u għandu biss iżid rekwiżiti addizzjonali jekk il-leġiżlazzjoni kurrenti mhix biżżejjed skond l-evalwazzjoni ta' l-Istat Membru. Hemm bżonn ta' skambju ta' informazzjoni approfondit għall-promozzjoni ta' l-aħjar Prattiki għall-evalwazzjoni tar-riskju, l-identifikazzjoni, l-informazzjoni tal-pubbliku u t-tranġar.***

- (24) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' l-Unjoni Ewropea. B'mod partikolari, għandha l-għan li tippromwovi l-integrazzjoni ta' livell għoli ta' protezzjoni ambjentali fil-politiki tal-Komunità, f'konformità mal-prinċipju ta' l-iżvilupp sostenibbli kif stipulat fl-Artikolu 37 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' l-Unjoni Ewropea.
- (25) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati f'konformità mad-Deċiżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li ttiprovdi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' l-implimentazzjoni konferiti fuq il-Kummissjoni¹,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Kapitolu 1

Dispożizzjonijiet ġenerali

Artikolu 1

Is-suġġett u l-ambitu

1. ***L-objettiv ta' din id-Direttiva huwa li jiġi stabbilit qafas għall-protezzjoni u l-użu sostenibbli tal-ħamrija, bbażat fuq il-bżonn li tiġi evitata d-degradazzjoni tal-ħamrija, b'mod partikolari minhabba l-bidla fil-klima, biex jittaffu l-konsegwenzi tagħha u għar-restawr u t-tranżar ta' ħamrija mħarbta, filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet speċifiċi tas-sit, u jiġi rikonoxxut li l-ħamrija, bħall-ilma, hija riżorsa komuni ta' l-umanità, ekosistema, riżorsa li ma tiġġeddidx u bażi għall-funzjonijiet ambjentali, ekonomiċi, soċjali u kulturali li ġejjin:***
  - (a) ***ta' bażi għall-ħajja u għall-bijodiversità;***
  - (b) ***li taħżen, isservi ta' l-qugh, tiffiltra u tittrasforma n-nutrijenti, is-sustanzi u l-ilma, u tippreserva r-riżorsi ta' l-ilma tal-wiċċ u ta' l-ilma ta' taht l-art;***
  - (c) ***ta' bażi għall-produzzjoni tal-bijomassa fl-agrikoltura u fil-kultivazzjoni tal-foresti;***
  - (d) ***li ttiprovdi ambjent fiżiku u kulturali għall-bnedmin u għall-attivitajiet tal-bniedem, inklużi għal bliet, għal infrastruttura, għal rikreazzjoni u kif ukoll għal forum oħra ta' użu pubbliku u ekonomiku;***

---

¹ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23. Deċiżjoni kif emendata bid-Deċiżjoni 2006/512/KE (ĠU L 200, 22.7.2006, p. 11).

- (e) li tkun *mahżen* ta' materja prima;
- (f) li sservi bhala hażna tal-karbonju;
- (g) li taqdi rwol ta' arkivju tal-wirt ġeoloġiku, *kulturali*, *geomorfoloġiku* u arkeoloġiku.

Għal dak il-għan, tistabbilixxi miżuri għall-prevenzjoni *u l-kontroll* ta' tharbit *serju* tal-ħamrija *li jista' jiġi evitat*, ikkawżat minn firxa wiesgħa ta' attivitajiet tal-bniedem, *filwaqt li jitqiesu b'mod xieraq ukoll il-kawżi* naturali, li jnawru l-kapaċità tal-ħamrija biex taqdi dawk il-funzjonijiet. *Fejn hu xieraq, din tistipula miżuri li jtejbu l-karatteristiċi u l-funzjonijiet tal-ħamrija. Il-miżuri* jinkludu *l-mitigazzjoni* ta' l-effetti ta' dawk il-proċessi, u r-ristawr u t-tranġar ta' ħamrija mħarbita għal livell ta' funzjonalità li talanqas ikun konsistenti ma' l-użu *sostenibbli* tal-preżent u dak approvat għall-gejjieni.

2. *Din id-Direttiva għandha tapplika għall-ħamrija li tiffirma s-saff tal-wiċċ ta' l-art tad-dinja, inklużi l-komponenti likwidi u f'forma ta' gass, sakemm tkun twettaq il-funzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1.*
3. *Din id-Direttiva ma tapplikax għal dawk il-meded ta' art li fir-rigward tagħhom, qabel ...*, kienu ttiehdu deċiżjonijiet ta' rijabilitazzjoni jew kienu ġew rijabilitati, bi qbil ma' l-awtoritajiet kompetenti, sabiex il-meded ta' l-art ikkonċernati ma jkunu ta' l-ebda periklu sinifikanti għas-saħħa tal-bniedem jew għall-ambjent.*

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) l-espressjoni 'sigillar' tfisser l-ghata permanenti tal-wiċċ tal-ħamrija permezz ta' materjal impermeabbli;
- (2) 'sustanzi perikolużi' tfisser sustanzi jew preparazzjonijiet skond it-tifsira tad-Direttiva tal-Kunsill 67/548/KEE tas-27 ta' Ġunju 1967 dwar l-*approssimazzjoni tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi rigward il-klassifika, l-ippakkettar u l-ittikkettar ta' sustanzi perikolużi*¹ u d-Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 1999/45/KE tal-31 ta' Mejju 1999 dwar l-*approssimazzjoni tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi ta' l-Istati Membri rigward il-klassifika, l-ippakkettar u l-ittikkettar ta' preparazzjonijiet perikolużi*², *inklużi sustanzi li għandhom proprjetajiet persistenti u bijoakkumulattivi u tossiċi jew proprjetajiet persistenti hafna u bijoakkumulattivi hafna u kif ukoll sustanzi radjoattivi li jista'*

* *Data tad-dhul fis-seħħ tad-Direttiva.*

¹ ĠU 196, 16.8.1967, p. 1. *Direttiva kif emendata l-aħħar mid-Direttiva 2006/121/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 396, 30.12.2006, p. 850).*

² ĠU L 200, 30.7.1999, p. 1. *Direttiva kif emendata l-aħħar mid-Direttiva (KE) Nru 1907/2006 (ĠU L 396, 30.12.2006, p. 1).*

- jkollhom impatt ta' dannu fuq is-sahha tal-bniedem, fuq l-ambjent jew fuq il-funzjonijiet tal-hamrija msemmija fl-Artikolu 1(1);*
- (3) *“aċidifikazzjoni” tfisser tnaqqis tal-pH tal-hamrija kkawżat permezz ta’ azzjoni mill-bniedem;*
  - (4) *'il-kompattazzjoni' tfisser proċess ta' densifikazzjoni li fih jitnaqqsu l-porożità u l-permeabilità totali jew bl-arja, li jwassal għal bidliet serji u li jdumu perjodu ta' żmien twil fl-istruttura tal-hamrija;*
  - (5) *'hamrija ta' valur' tfisser hamrija li jisthoqqilha protezzjoni minhabba l-karatteristiċi speċifiċi , l-istrutturi, il-valur ekoloġiku, kulturali u/jew storiku eċċezzjonali tagħha jew minhabba l-użu li jsir minnha;*
  - (6) *'żoni ta' prijorità bi hteġa ta' protezzjoni speċjali' tfisser żoni fejn, minhabba l-vulnerabilità tagħhom ikkawżata mit-tipi ta' hamrija, mill-kundizzjonijiet klimatiċi u prattiki ta' l-immaniġġjar ta' l-art, hemm provi deċisivi jew raġunijiet legittimi għas-suspett li wiehed mill-proċessi ta' tharbit imsemmija fl-Artikolu 6 sehh jew hemm il-probabilità li jsehh;*
  - (7) *'hamrija kkontaminata b'mod ġeogeniku' tfisser hamrija fejn hemm preżenza kkonfermata, ikkawżata minn sorsi ġeogeniċi bħal materjal ġenitur u l-attività vulkanika, ta' sustanzi li huma ta' tali livell li l-Istati Membri jikkunsidraw li jistgħu jipprezentaw riskju serju għas-sahha tal-bniedem jew għall-ambjent, meta jqisu l-użu attwali jew l-użu approvat għall-futur tal-hamrija;*
  - (8) *“utenti ta’ l-art tfisser persuni li jwettqu azzjonijiet li għandhom impatt dirett jew indirett fuq il-hamrija jew li jipplanaw jew jiddelegaw azzjonijiet li għandhom impatt fuq il-hamrija;*
  - (9) *‘wirt ġeoloġiku’ jinkludi hamrija, oġġetti ġeomorfoloġiċi u ġeoloġiċi u proċessi;*
  - (10) *'sit imniġġes' tfisser sit fejn hemm preżenza kkonfermata fuq jew fil-hamrija, ikkawżata minn attivitajiet tal-bniedem, ta' sustanzi ta' tali livell li l-Istati Membri jqisu li l-hamrija tohloq riskju sinifikanti għas-sahha tal-bniedem jew għall-ambjent, meta jitqies l-użu attwali jew futur tas-sit;*
  - (11) *'tranġar' tfisser miżuri*
    - (a) *għat-tnehhija jew tnaqqis ta’ sustanzi dannużi (miżuri ta’ dikontaminazzjoni),*
    - (b) *għall-prevenzjoni jew tnaqqis ta’ tifrix ta’ sustanzi dannużi fuq tul ta’ żmien, bla ma jitnehhew is-sustanzi dannużi (miżuri ta’ sigurtà),*
    - (c) *għat-tnehhija jew tnaqqis ta’ tibdil dannuż tan-natura tal-hamrija li jista’ jkun fiżiku, kimiku jew bijoloġiku;*
  - (12) *'miżuri ta’ protezzjoni u ta’ restrizzjoni' tfisser miżuri ohra, li jipprevjenu jew irażżnu l-periklu għas-sahha tal-bniedem jew għall-ambjent, speċjalment restrizzjonijiet ta’ użu;*

- (13) *'telf ta' materjal organiku' tfisser tnaqqis kontinwu ta' ammonti organiċi fil-hamrija permezz ta' mineralizzazzjoni ghad-CO₂*

Artikolu 3

L-integrazzjoni

Fl-iżvilupp ta' politiki settorjali li x'aktar li jaggravaw jew itaffu l-proċessi tat-tarbit tal-hamrija, l-Istati Membri għandhom jidentifikaw, jiddeskrivu, u jevalwaw l-impatti ta' dawn il-politiki fuq dawn il-proċessi, partikolarment fl-oqsma ta' l-ippjanar ta' l-ispazji reġjonali u urbani, it-trasport, l-agrikoltura, l-iżvilupp rurali, il-kultivazzjoni tal-foresti, l-estrazzjoni tal-materja prima, il-kummerċ u l-industrija, il-politika dwar il-prodotti, it-turiżmu, il-*bidla* fil-klima, l-ambjent, in-natura u l-pajsaġġ.

L-Istati Membri għandhom jipubblikaw daww ir-riżultati.

Fejn hu xieraq, l-Istati Membri għandhom ifittxu li jintegraw miżuri jew politiki li jippreservaw jew itejbu l-funzjoni tal-hamrija bhala hażna tal-karbonju fil-politiki jew strategiji futuri tagħhom dwar il-hamrija, fuq il-bażi tar-riżultati tar-riċerka u t-titjib teknoloġiku l-aktar riċenti.

Artikolu 4

Miżuri ta' prekawzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe utent ta' l-art li l-azzjonijiet tiegħu *jistgħu jikkawżaw danni fit-tul u sostanzjali lil wahda jew iktar mill-funzjonijiet* tal-hamrija msemmija fl-Artikolu 1(1) ikollu l-obbligu li jieħu *prekawzjonijiet proporzjonati* biex dawn l-effetti hżiena *jevita hom, inaqqashom* jew *jikkontollahom, safejn dan ikun raġonevoli fid-dawl ta' l-iskop li għalih qed tintuża l-art u ta' l-użu approvat għall-futur.*
2. *Għall-iskop tal-paragrafu 1 u sa...*, l-Istati Membri għandhom jiżviluppaw kodiċi volontarji ta' Prattika tajba rigward il-harsien tal-hamrija għal daww l-attivitajiet li b'mod raġonevoli wiehed jista' jistenna li jxeklu b'mod sinifikanti l-funzjonijiet tal-hamrija msemmija fl-Artikolu 1(1). Dawn il-kodiċi ta' Prattika tajba jistgħu jibnu fuq kodiċi tal-Komunità jew nazzjonali eżistenti u jista' jkun fihom elementi li hemm dispożizzjoni għalihom fl-Anness I.*

Sa ...**, il-Kummissjoni għandha tiffaċilita d-distribuzzjoni u l-iskambju ta' informazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni jew kodiċi ta' Prattika tajba li diġà jeżistu fl-Istati Membri fir-rigward tal-harsien tal-funzjonijiet tal-hamrija msemmija fl-Artikolu 1(1), inklużi l-wirt kulturali, il-parki naturali u ż-żoni ta' valur ġeoloġiku.

Artikolu 5

Promozzjoni ta' ċerti prodotti

---

* 7 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

** 5 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

Il-Kummissjoni ghandha tippromwovi l-użu ta' ċerti prodotti li jikkontribwixxu l-aktar ghaż-żamma jew ghaż-żieda tal-kontentut ta' materja organika tal-hamrija u għall-prevenzjoni tad-deżertifikazzjoni. L-Istati Membri għandhom jippromwovu wkoll l-użu ta' fertilizzanti u kompost li ma jagħmlux hsara lill-ambjent u li jżidu l-fertilità u l-attività bijoloġika tal-hamrija.

Artikolu 6

Is-sigillar

1. Għall-finijiet tal-konservazzjoni tal-funzjonijiet tal-hamrija msemmija fl-Artikolu 1(1), l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex jillimitaw is-sigillar, ***u biex jimminimizzaw l-effetti tiegħu, sal-punt neċessarju, b'mod partikulari meta proposta ta' proġett ta' żvilupp tkun tinvolvi s-sigillar tal-hamrija, u meta:***
  - (a) ***il-proġett ikun tat-tip elenkat jew fl-Anness I jew fl-Anness II tad-Direttiva tal-Kunsill 85/337/KEE tas-27 ta' Ġunju 1985 dwar l-evalwazzjoni ta' l-effetti ta' ċerti proġetti pubbliċi u privati dwar l-ambjent¹ u jkun jirrikjedi evalwazzjoni skond dik id-direttiva;***
  - (b) ***l-evalwazzjoni tkun tindika li huwa probabbli li jkun hemm impatti bhala riżultat tas-sigillar li jimpedixxu b'mod sinifikanti wahda jew aktar mill-funzjonijiet tal-hamrija elenkati fl-Artikolu 1(1).***

Dan jippermetti ż-żamma ta' l-akbar għadd possibbli ta' dawk il-funzjonijiet.

2. ***L-Istati Membri għandhom jiddeċiedu dwar il-miżuri li huma xierqa, b'mod partikulari dawk imsemmija fil-paragrafu 3, filwaqt li jqisu l-ispejjeż u l-benefiċċji ta' tali miżuri.***
3. ***Minhabba li s-sigillar huwa proċess irriversibbli, l-Istati Membri għandhom jiżviluppaw kodiċi ta' Prattika tajba fir-rigward tas-sigillar li:***
  - ***jippreservaw il-baċini tax-xmajjar u l-kurrenti naturali ta' l-ilma;***
  - ***jipprevjenu ż-żieda fir-riskji ta' għargħar li tirriżulta mis-sigillar;***
  - ***jippromwovu aċċess kif xieraq għaž-żoni ta' hdura fl-ibliet li qed jikbru;***
  - ***jippreservaw strutturi ġeomorfoloġiċi ta' valur tal-hamrija, il-pajsaġġi karatteristiċi u ż-żoni tal-kosta;***
  - ***jippreservaw siti arkeoloġiċi, gherien preistoriċi u siti storiċi;***
  - ***jevitaw l-impatt viżiv ta' l-industriji ta' l-estrazzjoni;***

¹ ***ĠU L 175, 5.7.1985, p. 40. Direttiva kif emendata l-aħhar mid-Direttiva 2003/35/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 156, 25.6.2003, p. 17).***

- *jiffaċilitaw pjanar spazjali industrijali u urban fuq żoni li diġà huma affettwati minn pjanar industrijali u urban; u*
- *jippromwovu investimenti f'siti industrijali żdingati (brownfields).*

Artikolu 7 Metodoloġija

1. *L-istat tal-hamrija ghandu jkun immonitorjat filwaqt li titqies l-informazzjoni disponibbli u, fejn ikun meħtieġ, tiġi generata informazzjoni ġdida permezz ta' l-użu ta' teknoloġiji ġodda bhall-GMES (Monitoraġġ Globali għall-Ambjent u s-Sigurta') u l-INSPIRE¹. B'mod partikulari, l-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-użu ta' teknoloġiji diġitali u l-kartografija diġitali.*
2. *Għall-identifikazzjoni ta' żoni ta' prijorità skond l-Artikolu 8, l-Istati Membri jistgħu joqogħdu fuq evidenza empirika eżistenti jew fuq il-mudelli. Jekk jintużaw il-mudelli, għandhom isiru sforzi biex dawn jiġu validati permezz tat-tqabbil tar-riżultati fuq il-bażi ta' data empirika, li ma tkunx intużat għall-iżvilupp tal-mudell innifsu. Għandu jkun permess li l-Istati Membri jużaw l-informazzjoni miġbura bit-teknoloġiji l-ġodda imsemmija fil-paragrafu 1 għall-identifikazzjoni ta' żoni ta' prijorità.*
3. *L-iskala tal-monitoraġġ għandha tiġi determinata skond id-diskrezzjoni ta' l-Istati Membri.*

Kapitolu II

Il-prevenzjoni tar-riskju, il-mitigazzjoni u r-ristawr

L-EWWEL SEZZJONI

L-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI TA' PRIJORITA'

Artikolu 8

L-identifikazzjoni taż-żoni *ta' prijorità li għandhom bżonn ta' harsien speċjali kontra l-erożjoni, it-tnaqqis fil-materja organika, it-telf tal-biodiversità tal-hamrija, il-kompattazzjoni, is-salinizzazzjoni, iż-żerżiq* minn ġnub l-għoljiet, *id-deżertifikazzjoni jew l-aċidifikazzjoni*

1. Sa...*, l-Istati Membri għandhom jidentifikaw iż-żoni ta' prijorità **fit-territorju nazzjonali tagħhom, iż-żoni ta' prijorità kif definiti fl-Artikolu 2(6), li skond stimi**

¹ *Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-14 ta' Marzu 2007 li tistabbilixxi Infrastruttura għal Informazzjoni Ġeografika fil-Komunita' Ewropea (ĠU L 108, 25.4.2007, p. 1).*

* *7 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.*

taġġhom jirrikjedu ħarsien speċjali kontra wiehed jew aktar mill-proċessi li ġejjin tat-tħarbit tal-ħamrija:

- (a) erożjoni ■;
- (b) it-tnaqqis fil-materja organika ■;
- (c) ■żieda fid-densità tal-massa u tnaqqis fil-porożità tal-ħamrija (*kompattazzjoni*);
- (d) is-salinizzazzjoni ■;
- (e) żerżiq minn ġnub l-ġholjiet ■;

- (f) *ċediment ta' l-art*;
- (g) *deżertifikazzjoni*;
- (h) *effetti ħżiena tal-bidla fil-klima fuq il-ħamrija*;
- (i) *telf tal-biodiversità tal-ħamrija*;
- (j) *aċidifikazzjoni*.

Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jiddeterminaw il-livell amministrattiv u d-daqs ġeografiku xierqa, iwettqu evalwazzjonijiet, fejn xieraq skond l-evalwazzjonijiet taġġhom, skond il-kriterji fl-Anness II u jipprovdu informazzjoni dwar il-metodi ta' evalwazzjoni użati, permezz ta' proċedura skond l-Artikolu 19.

Fl-identifikazzjoni taż-żoni, l-Istati Membri għandhom iqisu l-effetti ta' dawk il-proċessi ta' degradazzjoni tal-ħamrija, fl-iggravar ta' l-emissjonijiet tal-gassijiet bl-effett ta' serra u d-deżertifikazzjoni, it-telf tal-ħajja u tas-saħħa tal-bniedem u l-ħsara lill-wirt kulturali. Fl-identifikazzjoni ta' dawn iż-żoni, l-Istati Membri għandhom iqisu l-prattiki attwali ta' l-użu ta' l-art li diġà qed jimmiraw li jiġġieldu dawn il-proċessi ta' tħarbit.

- 2. Iż-żoni ■identifikati skond il-paragrafu 1 għandhom jiġu ppubblikati u riveduti talanqas darba kull għaxar snin.
- 3. **Sa ...*, il-Kummissjoni għandha, skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija f'Artikolu 22(3), tohloq linji ta' gwida, bbażati fuq l-aqwa Prattiki, għad-definizzjoni u l-identifikazzjoni ta' żoni ta' prijorità.**

■

IT-TIENI SEZZJONI

---

* 4 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

Artikolu 9

Programmi ta' miżuri kontra l-erozjoni, it-tnaqqis fil-materja organika, il-kompattazzjoni, is-salinizzazzjoni u ż-żerżiq minn għub l-għoljiet

1. Għall-finijiet tal-konservazzjoni tal-funzjonijiet tal-ħamrija msemmija fl-Artikoli 1(1), fir-rigward taż-żoni ta' **prijorità** li jkunu ġew identifikati skond l-Artikolu 8, l-Istati Membri għandhom, fil-livell li jkun f'loku, **jizguraw li fejn huma jqisu l-aktar xieraq bhala livell ġeografiku u amministrattiv, jifformulaw miri għat-tnaqqis tar-riskju biex jiġġieldu kontra l-proċessi ta' degradazzjoni, u li l-miżuri meħtieġa jittiehdu, fosthom l-istrategiji jew programmi ta' miżuri ta' kura integrata territorjali, u fejn huwa possibbli, miri ta' restawr fejn hemm raġunijiet legittimi biex wiehed jissuspetta li proċess wiehed jew aktar ta' degradazzjoni qed iseħh jew probabbli jseħh fil-ġejjieni qrib**, skeda għall-implimentazzjoni ta' dawk il-miżuri u stima ta' l-allokkazzjoni tal-mezzi privati jew pubblici għall-finanzjament ta' dawk il-miżuri.
2. **Sabiex tkun evitata d-duplikazzjoni ta' l-isforzi, il-programmi ta' miżuri skond il-paragrafu 1 jistgħu jkunu mibnija fuq l-obbligi, il-pjanijiet u l-programmi diġà mwaqqfa skond leġiżlazzjoni nazzjonali jew Komunitarja, inklużi dawk stipulati skond il-Politika Agrikola Komuni, inkluż Anness IV għar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1782/2003 tad-29 ta' Settembru 2003 li jistabbilixxi regoli komuni għall-iskemi ta' appoġġ dirett taht il-politika agrikola komuni u li jistabbilixxi ċerti skemi ta' appoġġ għall-bdiewa¹, u fir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1698/2005 ta' l-20 ta' Settembru 2005 dwar l-appoġġ għall-iżvilupp rurali mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (EAFRD)², jew ftehimiet internazzjonali, u jistgħu jqisu l-miżuri elenkati fl-Anness III għal din id-Direttiva.**
3. **Għat-tfassil u l-implimentazzjoni tal-programmi imsemmija fil-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu prijoritizzazzjoni ta' azzjoni skond l-iskala tal-proċess tad-degradazzjoni fit-territorju nazzjonali tagħhom u l-effetti ta' tali tharbit fuq il-bidla fil-klima u d-deżertifikazzjoni.**

L-Istati Membri għandhom jizguraw li l-miżuri jkunu ta' spiza effikaci u teknikament fattibbli, u għandhom iwettqu evalwazzjonijiet ta' l-impatt, inkluża l-analiżi ta' l-ispejjeż u l-benefiċċji, qabel l-introduzzjoni tal-programmi ta' miżuri.

L-Istati Membri għandhom jipprovdu informazzjoni, skond l-Artikolu 19, dwar l-għanijiet tal-konservazzjoni tal-funzjonijiet tal-ħamrija msemmija fl-Artikolu 1(1) u dwar il-miżuri meħuda.

L-għażla tal-miżuri għandha tithalla f'idejn l-Istati Membri.

¹ ĠU L 270, 21.10.2003, p. 1. *Regolament kif emendat l-aħħar mir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1276/2007 (ĠU L 284, 30.10.2007, p. 11).*

² ĠU L 277, 21.10.2005, p. 1. *Regolament kif emendat l-aħħar mir-Regolament (KE) Nru 2012/2006 (ĠU L 384, 29.12.2006, p. 8).*

4. *B'konformità mal-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jagħtu l-kunsiderazzjoni misthoqqa lill-impatti soċjali u ekonomiċi*
5. *Meta żoni li jkunu jeħtieġu ħarsien speċjali kontra proċessi differenti tat-tħarbit tal-ħamrija li jseħhu fl-istess ħin, l-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu miri għat-tnaqqis tar-riskju għar-riskji kollha li jkunu ġew identifikati, flimkien mal-miżuri xierqa għall-ilħiq ta' dawk il-miri.*
6. *Il-programmi ta' miżuri għandhom jiffasslu sa...*, u għandu jiġi applikat mhux aktar tard minn ...**.*

Il-programmi ta' miżuri għandhom jiġu ppubblikati u riveduti talanqas darba kull hames snin.
7. *L-Istati Membri li diġà għandhom leġiżlazzjoni nazzjonali speċifika fis-seħħ biex jiproteġu l-ħamrija tagħhom għandhom ikunu eżentati mill-obbligi skond dan l-Artikolu, bil-kundizzjoni li l-leġiżlazzjoni tagħhom tiżgura mill-inqas livell ta' protezzjoni ekwivalenti.*

Artikolu 10

L-użu agrikolu tal-ħamrija

1. *Kull Stat Membru, skond il-klima, il-karatteristiċi tal-ħamrija u l-agrikoltura tiegħu, kif ukoll skond l-aqwa prattiki agrikoli tiegħu, għandu jiddeċiedi dwar il-politika agrikola tiegħu stess f'dak li għandu x'jaqsam mal-ħamrija.*
2. *Rigward l-użu agrikolu tal-ħamrija, l-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-għażla ta' l-uċuh tar-raba' u ta' metodi jew programmi ta' afforestazzjoni li għandhom effett ta' benefiċċju fuq il-materja organika fil-ħamrija u fuq il-fertilità tal-ħamrija u li jistgħu jevitaw żerżiq minn għub l-għoljiet u deżertifikazzjoni.*
3. *L-Istati Membri għandhom jappoġġjaw ukoll il-prattiki agrikoli li jiffavorixxu l-kapaċità tal-ħamrija li tiffiltra u żżomm l-ilma, bl-għan li tkun evitata l-kompattazzjoni u l-erożjoni.*
4. *Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jippromwovu u jisfruttaw ir-riċerka b'mod partikulari rigward il-funzjonijiet ta' l-uċuh tar-raba' differenti fir-rigward tal-bidla fil-klima u l-iżolament tal-karbonju bl-għan li jkun integrat dan l-għarfien b'bażi xjentifika fl-iżvilupp tal-politika dwar il-ħamrija.*
5. *L-użu tal-kompost għandu jkun inkoraġġit bl-għan li tinżamm il-fertilità tal-ħamrija, jittejbu l-livelli ta' materja organika fil-ħamrija u tkun miġġielda l-erożjoni. Għal dak il-għan l-Istati Membri għandhom jadottaw standards ta' kwalità għall-kompost.*
6. *Sa...*, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposta għal direttiva dwar skart*

* 9 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

** 10 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

* Sentejn mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

bijoloġiku fejn ikunu mfassla standards ta' kwalità għall-użu ta' l-iskart bijoloġiku sabiex tittejjeb il-hamrija.

- L-iżvilupp ta' standards skond il-'cross compliance' u l-miżuri agri-ambjentali skond l-iżvilupp rurali li għandhom l-għan li jharsu l-hamrija fiż-żoni identifikati skond l-Artikolu 8 għandhom iqisu l-isforzi u l-piż possibbli li jistgħu jinvolvu.*

Kapitolu III

Il-kontaminazzjoni tal-hamrija

L-EWWEL SEZZJONI

IL-PREVENZJONI U L-INVENTARJU

Artikolu 11

Il-prevenzjoni tal-kontaminazzjoni tal-hamrija

- Għall-finijiet tal-konservazzjoni tal-funzjonijiet tal-hamrija msemmija fl-Artikolu 1(1), l-Istati Membri għandhom **jżguraw li jittiehdu fil-livell amministrattiv xieraq** miżuri xierqa u proporzjonati li:
  - għandhom l-għan li jevitaw l-introduzzjoni b'intenzjoni jew minghajr intenzjoni ta' sustanzi perikolużi fuq jew fil-hamrija permezz ta' rimi illegali, tnixxija jew hrug. Il-miżuri għandhom ikunu ibbażati fuq evalwazzjoni tal-probabilità ta' jekk l-attivitajiet li jinvolvu sustanzi perikolużi fuq jew fil-hamrija jistgħux iwasslu għall-kontaminazzjoni tal-hamrija;*
  - jillimitaw it-tqegħid b'mod intenzjonat jew mhux intenzjonat ta' sustanzi perikolużi fuq jew fil-hamrija, hlief għal dawk li jiġu ddepożitati mill-arja u dawk ikkawżati minn fenomeni naturali ta' karattru eċċezzjonali, inevitabbli u mhux reżistibbli, **jew li jiehdu sehem fit-trattament jew fit-titjib tal-hamrija**, sabiex jevitaw l-akkumulazzjoni **tant qawwija li** ttelleff il-funzjonijiet tal-hamrija jew twassal għal riskji sinifikanti għas-saħha tal-bniedem jew għall-ambjent.
- Biex ikunu konformi ma' dan l-Artikolu, l-Istati Membri għandhom jiehdu passi biex jillimitaw it-tfiġh ta' sustanzi perikolużi fl-art permezz ta' ilma użat għat-tisqija, użu ta' fertilizzanti, u skart mifrux fuq l-art skond il-leġiżlazzjoni attwali Komunitarja f'dawn l-oqsma.*
- Il-miżuri favur il-prevenzjoni tal-kontaminazzjoni tal-hamrija adottati mill-Komunità jew minn proċeduri nazzjonali ta' approvazzjoni bil-għan li jharsu l-hamrija huma meqjusa bħala miżuri ta' prekawzjoni b'konformità mal-paragrafu 1.*
- L-Istati Membri għandhom jżguraw li l-hamrija kontaminata tiġi trangata filwaqt li jitqiesu l-prinċipji tal-prekawzjoni, tas-sostenibilità, tal-proporzjonalità u li min*

iniġġes ihallas.

5. *Bil-ghan li jiġu ppreservati l-funzjonijiet tal-hamrija u l-kundizzjonijiet mehtieġa biex jiġu żgurati l-harsien ta' l-ambjent u tas-saħħa tal-bniedem, l-attivitajiet ekonomiċi sostenibbli, is-sikurezza ta' l-ikel, l-istandards ta' kwalità għolja u/jew prodotti tal-biedja u sistemi ta' produzzjoni ċertifikati, l-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri adegwati sabiex:*
  - (a) *jiġipromwovu prattiki tal-ġestjoni ta' l-art xierqa u sostenibbli;*
  - (b) *inaqqsu l-periklu tal-kontaminazzjoni fil-hamrija tal-foresta u ta' l-għelieqi;*
  - (c) *jintegraw u jaġġornaw il-leġiżlazzjoni u l-politiki;*
  - (d) *jiġipromwovu kampanji speċifiċi ta' monitoraġġ f'żoni pilota li jirrappreżentaw sistemi speċifiċi ta' hamrija u ta' produzzjoni.*
6. *L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi xierqa biex iwaqqfu ġerarkija ta' miżuri li jiġiproteġu l-hamrija mit-tniġġis, u għandha tingħata l-prijorità lill-prevenzjoni.*

Mhux aktar tard minn...*, il-Kummissjoni għandha, b'konformità mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3), tadotta lista prijoritarja ta' sustanzi perikolużi fuq jew fil-hamrija li jista' jkollhom proprjetajiet tossiċi persistenti u bijo-kumulattivi, jew persistenti u bijo-kumulattivi hafna, jista' jkollhom effetti negattivi fuq żmien twil u li ma jistgħux jitrangaw jew ifixklu l-funzjonijiet endokrini. Għandhom jiġu stabbiliti valuri ta' referenza Ewropej ibbażati fuq l-evalwazzjoni tar-riskju għal dawn is-sustanzi.

Artikolu 12

Proċedura għall-identifikazzjoni, l-investigazzjoni u l-evalwazzjoni ta' siti potenzjalment kontaminati

1. *L-Istati Membri għandhom jiżguraw li s-siti kontaminati fit-territorji tagħhom jiġu identifikati.*
2. *Għall-għanijiet tal-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom.*
  - I.
    - (a) *jinnominaw awtorità jew awtoritajiet kompetenti biex ikunu responsabbli għall-identifikazzjoni kemm ta' siti kontaminati kif ukoll ta' siti li jistgħu jiġi kontaminati u għall-immaniġġjar ta' l-inventarju relatat;*

---

* *Tliet snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.*

(b) *sa...**; ikunu identifikaw il-post tal-anqas ta' dawk is-siti li fihom ikunu qed isseħhu jew ikunu seħhew fl-imghoddi *l-attivitajiet li jniggsu l-hamrija li ġejjin*:

- *stabilimenti fejn ikunu jew kienu prezenti sustanzi perikolużi fi kwantitajiet daqs jew aktar mill-ammonti indikati fil-Partijiet 1 u 2, il-kolonna 2, ta' l-Anness I ghad-Direttiva tal-Kunsill 96/82/KE tad-9 ta' Diċembru 1996 dwar il-kontroll il-perikoli ta' aċċidenti maġġuri li jinvolvu sustanzi perikolużi¹ (Seveso),*

- *l-attivitajiet elenkati fl-Anness I ghad-Direttiva tal-Kunsill 96/61/KE ta' l-24 ta' Settembru 1996 dwar il-prevenzjoni u l-kontroll integrati tat-tniġġis². Dawn l-attivitajiet ghandhom jitqiesu kif speċifikati fl-Anness I tad-Direttiva 96/61/KE, hliet għall-attivitajiet imwettqa minn mikroimprizi, kif definiti fil-punt 3 ta' l-Artikolu 2 ta' l-Anness għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE³, u dawk li jirrigwardaw it-trobbija tal-bhejjem;*

- *stallazzjonijiet tal-minjieri, inklużi faċilitajiet għall-iskart ta' estrazzjoni kif kopert mid-Direttiva 2006/21/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³,*

- *landfills ta' skart kif definiti fid-Direttiva tal-Kunsill 1999/31/KE⁴.*

Fit-twettiq ta' l-investigazzjonijiet, l-Istati Membri jistgħu jeżentaw mill-proċeduri ta' identifikazzjoni stallazzjonijiet li jkunu qed joperaw li jkun inhargilhom permess biex joperaw li jkun jinkludi obbligi għall-prevenzjoni tal-kontaminazzjoni tal-hamrija u biex perjodikament jimmonitorjaw l-istat tal-hamrija. Informazzjoni dwar dawn l-eżenzjonijiet ghandha tkun disponibbli għall-awtoritajiet kompetenti.

Għall-identifikazzjoni l-Istati Membri jistgħu wkoll jużaw il-lista ta' attivitajiet fl-Anness IV.

L-identifikazzjoni ghandha tiġi aġġornata kull tant żmien;

(c) *ghas-siti identifikati skond il-punt (b), ghandhom ikejlu l-livelli ta' koncentrazzjoni tas-sustanzi perikolużi, li ghandhom jiġu ristretti għal sustanzi ttrattati fis-siti, identifikati skond il-punt (b);*

(d) *iwettqu evalwazzjoni tar-riskju fuq is-siti fejn il-livelli ta' sustanzi perikolużi jistgħu jirrappreżentaw riskju sinifikanti għas-saħħa tal-bniedem jew għall-ambjent filwaqt li jqisu l-użu attwali u l-użu approvat għall-ġejjieni tas-sit.*

Għal dan il-ghan, l-Istati Membri ghandhom jibbażaw l-evalwazzjoni tar-riskji li s-

* 8 snin mid-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.

¹ ĠUL 10, 14.1.1997, p. 13. Direttiva kif emendata l-aħħar mir-Regolament (KE) Nru 1882/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 284, 31.10.2003, p. 1).

² ĠUL 257, 10.10.1996, p. 26. Direttiva kif emendata l-aħħar mir-Regolament (KE) Nru 166/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 33, 4.2.2006, p. 1).

³ ĠUL 124, 20.5.2003, p. 36.

³ ĠUL 102, 11.4.2006, p. 15.

⁴ ĠUL 182, 16.7.1999, p. 1. Direttiva kif emendata l-aħħar mir-Regolament (KE) Nru 1882/2003.

sustanzi fuq jew fil-hamrija jirrappreżentaw ghas-sahha tal-bniedem jew għall-ambjent fuq metodoloġiji li jqisu:

- *il-konċentrazzjoni ta' sustanzi perikolużi,*
- *il-preżenza konfermata ta' rotta jew mod kif is-sustanza perikoluża tista' tilhaq lil xi hadd jew lil xi haġa li tista' tikkawżalhom xi hsara,*
- *il-preżenza konfermata ta' riċevitur, li tista' ssirlu xi hsara;*

(e) *jirrappurtaw dwar l-investigazzjoni u l-metodi ta' evalwazzjoni użati minnhom għall-evalwazzjoni tar-riskju skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 18.*

3. *Il-passi għall-identifikazzjoni stipulati fil-paragrafu 2 għandhom jitwettqu, jekk ikunu għadhom ma twettqux, skond l-iskeda li ġejja **■**:*

- (a) *sa...**, għal talanqas 10% tas-siti;
- (b) *sa...***, għal talqas 60% tas-siti;
- (c) *sa...****, għall-bqija tas-siti.

4. *L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu inventarji nazzjonali jew reġjonali ta' siti kontaminati. L-inventarju għandu jkun aċċessibbli għall-pubbliku u jiġi aġġornat mill-inqas kull seba' snin fuq il-bażi ta' l-informazzjoni mogħtija lilhom jew iġġenerat f'isimhom, b'mod partikulari biex jinkludi siti kontaminati ġodda li ġew identifikati u biex jeskludi siti li ġew rimedjati u m'għadhomx ta' riskju sinifikanti għas-sahha tal-bniedem jew għall-ambjent.*

Fit-tfassil ta' l-inventarju, l-Istati Membri jistgħu jużaw id-data u l-informazzjoni li hija diġà disponibbli fuq livell nazzjonali.

5. *Fejn ikun jixraq, l-Istati Membri għandhom jagħtu attenzjoni speċjali lid-distinzjoni bejn it-tniġġis antropoġeniku u l-kontaminazzjoni ġeoġenika. It-tipi differenti ta' hamrija li jkunu kkontaminati ġeoġenikament kif iddefinit fl-Artikolu 2(7) għandhom jiġu evalwati mil-lat tar-riskji li għandhom għas-sahha tal-bniedem u għall-ambjent.*

6. *Fejn sit se jinbiegħ u fejn isehh tibdil fl-użu ta' l-art ta' sit li fih tkun qed titwettaq attività stipulata fil-paragrafu 2(b) jew li għalih id-dokumenti uffċjali, bħal registri, juru li dan sehh, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li:*

- (a) *il-pussessur jew ix-xerrej prospettiv għandhom jinfurmaw lill-awtorità kompetenti kif stipulat fil-paragrafu 2(a) u l-parti l-oħra fit-tranzazzjoni dwar l-attivitajiet attwali u dawk tal-passat fis-sit u jipprovdu kull informazzjoni fil-pussess tagħhom dwar il-livelli ta' konċentrazzjoni tas-sustanzi perikolużi fil-hamrija. L-Istati Membri jistgħu jitolbu analiżi kimika*

* 9 snin mid-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

** 17-il sena mid-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

*** 27 sena mid-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

li tiddetermina dawn il-livelli ta' koncentrazzjoni;

- (b) *l-investigazzjoni u l-evalwazzjoni meħtieġa biex jiġi deċiż jekk sit huwa riskju għas-saħħa tal-bniedem jew l-ambjent huwa dejjem komplut qabel ma tibda l-kostruzzjoni ta' kwalunkwe żvilupp ġdid.*

L-awtoritajiet kompetenti għandhom jużaw l-informazzjoni li tirriżulta mill-paragrafi 4 u 5 sabiex jidentifikaw is-siti kontaminati.

Fejn mitlub, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħmlu disponibbli lill-proprjetarju tas-sit jew lix-xerrej prospettiv l-informazzjoni diġa' eżistenti fuq is-siti msemmija fil-paragrafu 1.

7. *Ir-rapporti ta' l-investigazzjonijiet skond il-paragrafi 3 u 6(a) għandhom jitqieghdu għad-dispożizzjoni ta' l-awtorità kompetenti.*

Artikolu 13

Rapport dwar il-qagħda tal-ħamrija

1. Meta jkun se jinbigħ sit li fih tkun qed isseħħ attività li potenzjalment tniġġes elenkata fl-*Anness IV*, jew li fih, skond ir-registri uffiċjali, bħalma huma registri nazzjonali, tkun seħħet fl-imġhoddi, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sit jew ix-xerrej prospettiv jagħmel disponibbli għall-awtorità kompetenti msemmija fl-*Artikolu 12* kif ukoll għall-parti l-oħra fit-tranzazzjoni rapport dwar il-qagħda tal-ħamrija.
2. Ir-rapport dwar il-qagħda tal-ħamrija għandu jinħareġ minn korp awtorizzat jew minn persuna maħtura mill-Istat Membru. Għandu jinkludi d-dettalji li ġejjin:
  - (a) l-isfond storiku tas-sit, kif ikun disponibbli mir-registri uffiċjali;
  - (b) analiżi kimika li tiddetermina l-livelli ta' koncentrazzjoni tas-sustanzi perikolużi fil-ħamrija, li tillimita ruħha għal dawk is-sustanzi li jkunu marbuta ma' l-attività b'potenzjal ta' tniġġis fis-sit;
  - (c) il-livelli ta' koncentrazzjoni li fihom ikun hemm raġunijiet suffiċjenti għall-fehma li s-sustanzi perikolużi kkonċernati jkunu jirrapprezentaw riskju sinifikanti għas-saħħa tal-bniedem jew għall-ambjent.
3. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-metodoloġija meħtieġa għad-determinazzjoni tal-livelli ta' koncentrazzjoni msemmija fil-paragrafu 2(b).
4. L-informazzjoni fir-rapport dwar il-qagħda tal-ħamrija għandu jintuża mill-awtoritajiet kompetenti għall-finijiet ta' l-identifikazzjoni tas-siti kontaminati skond l-*Artikolu 12(1)*.

Artikolu 14

It-Tranġar

1. ***L-Istati Membri għandhom sa ...*, jiżguraw li strateġija jew strateġiji ta' tranġar jkunu mfasla u jkunu pubblikati fil-livell amministrattiv li huma jqisu li huwa xieraq, anke mill-inqas miri ta' tranġar ġenerali, sens ta' prijorità, kalendarju għal implimentazzjoni ta' miżuri ta' tranġar għas-siti kontaminati u l-mekkaniżmu ta' ffinanzjar skond il-paragrafu 6.***

L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni bi qbil mal-proċedura fl-Artikolu 18 ta' l-istrateġija jew strateġiji ta' tranġar.

2. ***L-Istati Membri għandhom jiżguraw li s-siti kontaminati fit-territorju tagħhom jiġu rranġati, b'konformità mal-prijoritajiet li jridu jitwaqqfu, jew li diġà twaqqfu, mill-Istati Membri nfushom.***

L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li miżuri ta' sigurta' temporanji u urġenti huma adottati fejn hemm riskju serju ta' tixrid ta' kontaminazzjoni, li jhedded kemm is-saħħa tal-bniedem u l-ambjent.

3. ***It-tranġar għandu jikkonsisti f'azzjonijiet fuq il-ħamrija bil-għan tat-tneħħija, il-kontroll, it-trażzin jew it-tnaqqis ta' kontaminanti b'tali mod li s-sit kontaminat, fil-qies ta' l-użu kurrenti u dak futur approvat tiegħu, ma jibqax jirrappreżenta riskju sinifikanti għas-saħħa tal-bniedem jew għall-ambjent.***

L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-użu ta' l-aħjar tekniki disponibbli għall-azzjoni ta' rranġar.

4. ***L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw il-miżura adattata filwaqt li jqisu, inter alia, l-ispejjeż u l-benefiċċji ta' dik il-miżura.***

5. ***Jekk il-mezzi meħtieġa għat-tranġar m'humieq teknikament disponibbli, jew jirrappreżentaw spiża sproportjonata fir-rigward tal-benefiċċji ambjentali mistennija, is-siti jistgħu jiġu kkundizzjonati b'tali mod li ma jipprezentawx riskju sinifikattiv lill-ambjent jew lis-saħħa umana, inkluż billi jiġi ristrett l-aċċess għalihom jew billi jiġi jithalla li jsehh l-irkuprar naturali. Jekk l-Istati Membri jagħżlu waħda minn dawn l-għażlijiet, għandhom jimmoniterjaw ir-riskju li jkun hemm għas-saħħa tal-bniedem u għall-ambjent.***

6. ***L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu mekkaniżmi xierqa fuq livell nazzjonali (li jinkludu pereżempju fondi, għajnuna għall-investment, eżenzjonijiet jew tnaqqis mit-taxxa, skemi ta' appoġġ dirett tal-prezz) biex jiffinanzjaw it-tranġar, jew jipprovdu għat-tranġar ta' dawk iż-żoni kkontaminati li għalihom, sugġett għall-prinċipju li min inigges għandu jhallas, ma tkunx tista' tiġi identifikata l-persuna responsabbli għat-tniġġis, jew ma tkunx tista' tinzamm responsabbli skond il-liġi tal-Komunità jew dik nazzjonali, jew ma tkunx tista' tiġi mgieghla thallas l-ispejjeż tat-tranġar. Bil-għan li jiehdu hsieb it-tranġar, l-Istati Membri għandhom***

---

* 9 snin mid-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva.

jiggarantixxu li dawn il-mekkanizmi jahdmu kif xieraq sabiex iżommu l-fiduċja ta' l-investitur u jiksbu l-ghanijiet ta' din id-Direttiva.

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċessi biex jimmaniġġjaw każijiet fejn ir-responsabilità għall-iffinanzjar tat-tranġar (jew parti mit-tranġar) trid tiġi trasferita minn persuna li tkun potenzjalment responsabbli għal oħra. Il-mekkanizmi eżistenti ta' ffinanzjar fl-Istati Membri għandhom jinżammu jekk kienu effettivi.

Artikolu 15

Strategija Nazzjonali għat-Tranġar

1. L-Istati Membri għandhom, fuq il-bażi ta' l-inventarju *msemmi fl-Artikolu 12(4) u sa...**, ifasslu Strategija Nazzjonali għat-Tranġar, li jkunu jinkludu talanqas il-miri tat-tranġar, prijoritizzazzjoni, bl-ewwel daww is-siti li jirrapprezentaw riskju sinifikanti għas-saħħa tal-bniedem, kalendarju għall-implimentazzjoni, u l-fondi allokatu mill-awtoritajiet responsabbli għad-deċiżjonijiet tal-baġit fl-Istati Membri skond il-proċeduri nazzjonali tagħhom.

Meta jiġu applikati t-trażżin jew l-irkupru naturali, għandha tiġi ssorveljata l-evoluzzjoni tar-riskju għall-ambjent jew għas-saħħa tal-bniedem.

2. L-Istrategija Nazzjonali għat-Tranġar għandha tiġi applikata u ppubblikata mhux sa...**. Għandha tiġi riveduta talanqas darba kull hames snin.

Kapitolu IV

It-tkattir tal-kuxjenza, ir-rappurtar u l-iskambju ta' l-informazzjoni

Artikolu 16

It-tkattir tal-kuxjenza u l-partecipazzjoni pubblika

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa biex ikatru l-kuxjenza dwar l-importanza tal-ħamrija għas-sopravivenza tal-bniedem u ta' l-ekosistemi, u biex jippromwovu t-trasferiment ta' l-għarfien u l-esperjenza għall-użu sostenibbli tal-ħamrija.
2. L-Artikolu 2(1), (2), (3) u (5) tad-Direttiva 2003/35/KE *tal-Parlament Ewropew u*

---

* 9 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

** 10 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

tal-Kunsill tas-26 ta' Mejju 2003 li ttiprovdi għall-partecipazzjoni pubblika fir-rigward tat-tfassil ta' ċerti pjanijiet u programmi li jirrelataw ma' l-ambjent¹ għandha tapplika għall-preparazzjoni, tibdil u revizjoni tal-programmi ta' miżuri dwar iż-żoni ta' **prijorita** msemmija fl-Artikolu 9 u l-Istrateġiji għat-Tranżar msemmija fl-Artikolu 14.

Artikolu 17

Koperazzjoni bejn l-Istati Membri

Fejn Stat Membru huwa konxju li xi wiehed mill-oqsma ta' prijorità jew mis-siti kontaminati tiegħu jista' jkollhom effetti negattivi sinifikanti fuq is-saħħa tal-bniedem jew fuq l-ambjent fi Stat Membru ieħor, jew f'każ li Stat Membru li għandu l-probabilità li jiġi affettwat b'dan il-mod jitlob dan, l-Istat Membru li fih jinsabu ż-żoni ta' prijorita' jew is-siti kontaminati għandu jinforma lill-Istat Membru l-ieħor u jikkonsultah dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu għall-prevenzjoni jew għat-tnaqqis ta' effetti negattivi ta' dan it-tip.

Artikolu 18

Ir-Rappurtar

1. **Permezz ta' proċedura b'konformità ma' l-Artikolu 19, l-Istati Membri għandhom jagħtu l-possibilità lill-Kummissjoni biex ikollha aċċess għal data li jkun fiha informazzjoni skond l-Artikoli 6, 8, 12 u 14, u għal sommarju ta' inizjattivi mehuda biex ikatru l-kuxjenza fuq il-bażi ta' l-Artikolu 16.**
2. **L-Istati Membri jistgħu jużaw ukoll is-sistemi tagħhom stess biex jiġbru l-informazzjoni, b'konformità mal-paragrafu 1.**
3. **Il-miżuri li jiksbu suċċess u l-programmi ta' miżuri evalwati u magħmula disponibbli skond dan l-Artikolu jistgħu jiġu inklużi fl-Anness I.**

Artikolu 19

L-iskambju ta' l-informazzjoni

1. **Sa...*, il-Kummissjoni għandha tistabbilxxi pjattaforma għall-iskambju ta' l-informazzjoni u koordinazzjoni bejn l-Istati Membri, l-awtoritajiet reġjonali u lokali u l-partijiet interessati dwar:**
  - (a) **l-ahjar Prattiki dwar il-preservazzjoni u t-titjib tal-funzjoni tal-hamrija biex taġixxi bhala hażna tal-karbonju, skond l-Artikolu 3;**
  - (b) **l-identifikazzjoni ta' tipi prezzjużi ta' hamrija u l-ahjar Prattiki biex jiġu protetti, preżervati u mtejbja l-karatteristiċi u l-funzjonijiet tagħhom;**
  - (c) **kodiċi ta' Prattika tajba skond l-Artikolu 4(2), inklużi l-ahjar Prattiki biex**

¹ GUL 156, 25.6.2003, p. 17.

* Sena mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

jiġu evitati u miġġielda l-erożjoni, it-tnaqqis fil-materja organika, il-kompatazzjoni, is-salinizzazzjoni, iż-żerżiq minn ġnub l-gholjiet (valangi), l-effetti kuntrarji mill-bidla fil-klima, id-deżertifikazzjoni u t-tnaqqis tal-bijodiversità li tirriżulta mill-proċess tat-tħarbit tal-ħamrija;

- (d) *id-diversi kodiċi ta' prattika tajba għas-siġillar skond l-Artikolu 6(3);*
  - (e) *l-identifikazzjoni taż-żoni ta' **prijorità** skond l-Artikolu 8;*
  - (f) *il-metodoloġiji għall-evalwazzjoni tar-riskji għas-siti **mnigġsa** li jkunu qed jintużaw jew qed jiġu żviluppati;*
  - (g) *informazzjoni xjentifika dwar il-harsien tal-ħamrija minn, fost oħrajn, is-Seba' Programm ta' Qafas u programmi oħra, u fuq l-esperjenza tal-prevenzjoni tat-tħarbit tal-ħamrija u t-trattament tal-kontaminazzjoni tal-ħamrija. Il-Kummissjoni għandha tiżviluppa, b'konformità mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3), linji ta' gwida għall-metodi ta' l-evalwazzjoni ta' riskji għas-siti kontaminati.*
2. *Fit-twaqqif tal-pjattaforma, il-Kummissjoni għandha tqis is-sistemi eżistenti fl-Istati Membri u l-kompatibilità mas-sistemi nazzjonali ta' informazzjoni. Ir-regoli tad-Direttiva 2007/2/KE m'għandhomx jinbidlu. L-Istati Membri għandhom jappoġġjaw il-Kummissjoni dwar il-kwalità tad-data u tal-metadata u l-użu tad-data mill-imghoddi.*
3. *Jekk ikun jidher ċar, fuq il-bażi ta' l-iskambju ta' informazzjoni msemmi fil-paragrafu 1, li l-metodi użati għall-evalwazzjoni tat-theddida tal-kontaminazzjoni tal-ħamrija b'konformità ma' l-Artikolu 12 jridu jiġu armonizzati jew li d-Direttiva trid tiġi adattata skond l-avvanzi tekniċi u xjentifiċi, il-Kummissjoni għandha, skond l-Artikolu 251 tat-Trattat, tipproponi kriterji komuni għall-evalwazzjoni tar-riskju tal-kontaminazzjoni jew għall-implimentazzjoni tal-bidliet meħtieġa.*

Artikolu 20 Finanzjament

Il-miżuri li, skond din id-Direttiva, għandhom jittiehdu mill-Istati Membri, għandhom jiġu ffinanzjati mill-Istati Membri. Il-kofinanzjament mill-Komunità għandu jkun possibbli biss meta dan ikun permess mill-kundizzjonijiet eżistenti tal-programmi attwali.

Kapitolu V

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 21

L-implimentazzjoni u l-adattament għall-progress tekniku

1. Il-Kummissjoni tista', skond il-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3), tadatta l-Anness II għall-progress tekniku u xjentifiku.
2. Fejn, fuq il-bażi ta' l-iskambju ta' l-informazzjoni msemmi fl-Artikolu 19, tigi identifikata ħtiega għall-armonizzazzjoni tal-metodoloġiji għall-evalwazzjoni tar-riskji ta' kontaminazzjoni tal-ħamrija, il-Kummissjoni għandha tadotta kriterji komuni għall-evalwazzjoni tar-riskji ta' kontaminazzjoni skond il-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmija fl-Artikolu 22(3).
3. Sa...*, il-Kummissjoni għandha tadotta, skond il-proċedura regolatorja msemmija fl-Artikolu 22(2), id-dispożizzjonijiet meħtiega dwar il-kwalità tad-*data* u l-*metadata*, l-użu tad-*data* storika, il-metodi, l-aċċess, u l-formati għall-iskambju tad-*data* għall-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 18.

Artikolu 22

Il-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun meġġuna minn kumitat, minn hawn 'il quddiem "il-Kumitat".
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 5 u 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, *waqt li jitqiesu d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 8 tagħha*.
Il-perjodu stabbilit fl-Artikolu 5(6) tad-Deciżjoni 1999/468/KE għandu jkun ta' tliet xhur.
3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 5a (1) sa (4), u l-Artikolu 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE *waqt li jitqiesu d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 8 tagħha*.
4. Il-Kumitat għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu. ***Ir-regoli għandhom iħallu lir-rappreżentanti tal-partijiet interessati jiehdu sehem fil-deliberazzjonijiet tal-Kumitat.***
5. ***Il-Kumitat għandu jikkonsulta lill-partijiet ekonomiċi interessati affettwati u lill-assoċjazzjonijiet ambjentali qabel ma jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu.***

Artikolu 23

Ir-rapport tal-Kummissjoni

1. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-ewwel rapport ta' evalwazzjoni dwar l-

---

* 4 snin mid-*data* tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

implimentazzjoni ta' din id-Direttiva fi żmien sentejn mill-wasla tal-programmi ta' miżuri u ta' l-Istrateġiji Nazzjonali għat-Tranġar.

Minn dak iż-żmien 'il quddiem, il-Kummissjoni għandha tippubblika rapporti ulterjuri kull hames snin.

Għandha tressaq ir-rapporti quddiem il-Parlament Ewropew u l-Kunsill.

2. Ir-rapporti li dwarhom jipprovdi il-paragrafu 1 *għandhom jinkludu* reviżjoni tal-progress li jkun sar fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, fuq il-bażi ta' l-*evalwazzjonijiet magħmulin mill-Kummissjoni skond l-Artikolu 18.*

Artikolu 24

Reviżjoni

Il-Kummissjoni għandha tirrevedi din id-Direttiva sa mhux aktar tard minn ...* u, fejn dan ikun f'loku, tipproponi kwalunkwe emenda meħtieġa.

Artikolu 25

Penalitajiet

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-penalitajiet applikabbli għal ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skond din id-Direttiva, u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn id-dispożizzjonijiet jiġu implimentati. Il-penali stabbiliti għandhom ikunu effikaċi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw dawn id-dispożizzjonijiet lill-Kummissjoni sa mhux aktar tard mid-data speċifikata fl-*Artikolu 26*, u jinnotifikawha wkoll bi kwalunkwe emenda sussegwenti li taffettwa dawn id-dispożizzjonijiet.

Artikolu 26

It-traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa għall-konformità ma' din id-Direttiva sa ...**. Għandhom jikkomunikaw minnufih lill-Kummissjoni t-test ta' dawk id-dispożizzjonijiet u tabella ta' korrelazzjoni bejn dawk id-dispożizzjonijiet u din id-Direttiva.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk id-dispożizzjonijiet, għandu jkun fihom referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkompanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. L-Istati Membri għandhom

---

* 15-il sena mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

** Sentejn mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva.

jiddeterminaw kif ikun għandha ssir din ir-referenza.

Fejn id-dispożizzjonijiet nazzjonali eżistenti jibqgħu fis-seħh mingħajr tibdil, avviż ta' konformità jkun biżżejjed.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet ewlenin tal-liġi nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 27

Id-dhul fis-seħh

Din id-Direttiva tidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha fil-*Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 28

Id-Destinatari

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmula fi,

*Għall-Parlament Ewropew
Il-President*

*Għall-Kunsill
Il-President*

ANNEX I

Elementi possibbli fil-kodiċijiet ta' prattika tajba għall-protezzjoni jew it-titjib tal-hamrija

Kodiċijiet ta' prattika tajba għall-attivitajiet differenti ta' użu ta' l-art imsemmija fl-Artikolu 4(2) jista' jkun fihom l-elementi li ġejjin:

- 1. deskrizzjoni ta' l-impatti fuq il-funzjonijiet tal-hamrija li jistgħu jkunu mistennija (iridu jiġu kkunsidrati dawk il-funzjonijiet biss li x'aktarx jiġu mxejjla b'mod sinifikanti);*
- 2. tekniki, metodi u prattiki ta' ġestjoni ta' l-art li jistgħu jimminimizzaw it-tarbit tal-funzjonijiet tal-hamrija, filwaqt li jkun jista' jsir użu sostenibbli tal-hamrija;*
- 3. lista ta' sorsi ta' informazzjoni u awtoritajiet kompetenti li jistgħu jagħtu pariri lill-utent ta' l-art dwar kif wieħed juża l-hamrija bl-inqas tarbit tal-hamrija;*
- 4. lista ta' leġiżlazzjoni nazzjonali u tal-Komunità rilevanti għall-harsien tal-hamrija u applikabbli għall-attività speċifika;*
- 5. gwida għall-metodoloġiji ta' l-evalwazzjoni tar-riskju.*

ANNEX II

SEZZJONI 1
ELEMENTI KOMUNI GHALL-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI F'RISKJU TA' EROŻJONI
Unità tipoloġika tal-ħamrija (<i>STU</i>) (it-tip ta' ħamrija)
In-nisġa (<i>texture</i>) tal-ħamrija
Id-densità u l-karatteristiċi idrawliċi tal-ħamrija (livell <i>STU</i>)
<i>Kontenut tal-materja organika</i>
It-topografija, bl-inklużjoni tal-grad u t-tul tal-pendil
Kopertura ta' l-art
L-użu ta' l-art (inklużi l-ġestjoni ta' l-artijiet, is-sistemi agrikoli u l-koltivazzjoni tal-foresti)
Il-klima (inkluża d-distribuzzjoni tax-xita u l-karatteristiċi tar-rjiegħ)
Il-kundizzjonijiet idroloġiċi <i>u idroġeoloġiċi</i>
Żona agroekoloġika
<i>Fatturi antropoġeniċi (pereżempju xogħlijiet idrawliċi, eċċ.)</i>
<i>pH</i>

SEZZJONI 2
ELEMENTI KOMUNI GHALL-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI F'RISKJU TA' TNAQQIS TAL-MATERJA ORGANIKA
Unità tipoloġika tal-ħamrija (<i>STU</i>) (it-tip ta' ħamrija)
In-nisġa (<i>texture</i>) tal-ħamrija/il-kontenut ta' tafal
Karbonju organiku fil-ħamrija (it-total u l-koncentrazzjoni tal-ħumus)
Karbonju organiku fil-ħamrija (stokk)
Il-klima (inkluża d-distribuzzjoni tax-xita u l-karatteristiċi tar-rjiegħ)
It-topografija
Kopertura ta' l-art

L-użu ta' l-art (inklużi l-ġestjoni ta' l-artijiet, is-sistemi agrikoli u l-koltivazzjoni tal-foresti)

SEZZJONI 3

ELEMENTI KOMUNI GHALL-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI F'RISKJU TA' KOMPATTAZZJONI

Unità tipoloġika tal-ħamrija (*STU*) (it-tip ta' ħamrija)

In-nisġa (*texture*) tal-ħamrija tal-wiċċ u tal-qiegħ (livell *STU*)

Id-densità tal-massa tal-ħamrija tal-wiċċ u tal-qiegħ (livell *STU*)

Il-materja organika fil-ħamrija (livell *STU*)

Il-klima

Kopertura ta' l-art

L-użu ta' l-art (inklużi l-ġestjoni ta' l-artijiet, is-sistemi agrikoli u l-koltivazzjoni tal-foresti)

It-topografija

SEZZJONI 4

ELEMENTI KOMUNI GHALL-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI F'RISKJU TA' SALINIZZAZZJONI

Unità tipoloġika tal-ħamrija (*STU*) (it-tip ta' ħamrija)

In-nisġa (*texture*) tal-ħamrija

Il-karatteristiċi idrawliċi tal-ħamrija

Iż-żoni tas-saqi, il-karatteristiċi kimiċi ta' l-ilma tas-saqi u t-tipi ta' metodi ta' saqi użati

Qagħda qrib tat-toroq

Tagħrif dwar l-ilma tal-pjan

Il-klima

SEZZJONI 5

ELEMENTI KOMUNI GHALL-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI F'RISKJU TA' ŻERĠIQ MINN ĠNUB L-GHOLJIET

Unità tipoloġika tal-ħamrija (*STU*) (it-tip ta' ħamrija)

Okkorrenza/densità taż-żerżiq eżistenti
Il-blat tal-qiegħa
It-topografija
Kopertura ta' l-art
L-użu ta' l-art (inklużi l-ġestjoni ta' l-artijiet, is-sistemi agrikoli u l-kultivazzjoni tal-foresti)
Il-klima
Ir-riskju sismiku

SEZZJONI 6

ELEMENTI KOMUNI GHALL-IDENTIFIKAZZJONI TAŻ-ŻONI F'RISKJU TA' AĊIDIFIKAZZJONI

pH

Unità tipoloġika tal-hamrija (STU) (it-tip ta' hamrija)

In-nisġa (texture) tal-hamrija

Il-klima

L-użu ta' l-art

Materja organika fil-hamrija

Il-kapaċità ta' l-iskambju katjoniku (CEC)

ANNEX III
Miżuri possibbli skond l-Artikolu 9

MIŻURI POSSIBBLI KONTRA L-EROŻJONI

Bdil ta' art kultivabbli għal merghat tal-haxix
Thawwil ta' sisien tal-haxix, gruppi ta' siġar u afforestazzjoni
Restrizzjoni ta' xogħol ta' kostruzzjoni f'siti vulnerabbli hafna
Newb adegwat tal-wiċċ/ ta' l-uċuħ tar-raba' u uċuħ tar-raba li jikbru bejn uċuħ oħra u uċuħ interim
Applikazzjoni tal-kompost
Tkabbir inqas ta' l-uċuħ
Kisi ta' l-għerug tas-siġar bil-huxlief
Użu ta' koperturi għax-Xitwa, strixex marginali ta' protezzjoni u sisien tal-haxix
Użu xieraq tal-makkinarju
Kostruzzjoni u żamma tal-wesgħat imtarrġa
Prevenzjoni ta' nirien
Restrizzjoni ta' Prattiki mhux xierqa fuq il-ġnub ta' l-gholjiet
Tekniki ta' ġestjoni kostali

MIŻURI POSSIBBLI KONTRA T-TNAQQIS TAL-MATERJA ORGANIKA

Bdil ta' art kultivabbli għal merghat tal-haxix
Thawwil tas-siġar
Applikazzjoni tal-kompost
Restrizzjoni ta' xogħol ta' kostruzzjoni f'siti vulnerabbli hafna
Newb adegwat tal-wiċċ/ ta' l-uċuħ tar-raba' u uċuħ tar-raba li jikbru bejn uċuħ oħra u uċuħ interim
Introduzzjoni mill-ġdid tar-residwi ta' l-uċuħ tar-raba fil-hamrija
Tkabbir inqas ta' l-uċuħ
Kisi ta' l-għerug tas-siġar bil-huxlief
Li jiġi evitat li jitneħħa l-ilma mill-artijiet mistagħdra sabiex tiġi mharsa l-hamrija tal-pit

MIŻURI POSSIBBLI KONTRA L-KOMPATTAZZJONI

Bdil ta' art kultivabbli għal merghat tal-haxix
Tkabbir inqas ta' l-uċuħ
Applikazzjoni tal-kompost
Kultivazzjoni f'hamrija bl-aqwa umdità

Restrizzjoni ta' l-użu ta' makkinarju kbir

Użu ta' tajers bi pressjoni baxxa ta' kuntatt u tajers bi pressjoni baxxa

Tneħħija xierqa ta' l-ilma

Rati xierqa ta' bhejjem u tat-tul tar-reghi

MIŻURI POSSIBBLI KONTRA S-SALINAZZJONI

Bdil ta' art koltivabbli għal merghat tal-haxix

Newb adegwat tal-wiċċ/ ta' l-uċuħ tar-raba'

Applikazzjoni ta' tagħmir u tekniki ta' irrigazzjoni xierqa

Użu ta' ilma ta' kwalità xierqa

Tneħħija xierqa ta' ilma minn art saqwija

Użu ta' fertilizzanti organiċi (eż. kompost, demel)

Hasil tal-hamrija

MIŻURI POSSIBBLI KONTRA Ż-ŻERŻIQ MINN ĠNUB L-GHOLJIET

Restrizzjoni tal-kostruzzjonijiet li jżidu r-riskji ta' żerżiq minn ġnub l-gholjiet, speċjalment f'inhawi mżerżqa hafna

Li tiġi evitata d-deforestazzjoni u li jithawlu siġar biex il-hamrija tinżamm f'posta

Prevenzjoni ta' l-abbandun ta' l-art

Twaqqif u żamma ta' elementi tal-pajsaġġ bhall-wesghat imtarrġa, is-sisien tal-haxix, u l-ortijiet

ANNEX IV

L-Attivitajiet stipulati fl-Artikolu 12

█

1. *Żoni f'ajruporti fejn isehhu jew fejn sehew l-użu, l-immaniġġjar u l-ħażna ta' sustanzji perikolużi.*
2. *Zoni bbażati fuq l-art f'portijiet fejn isehh jew fejn sehew l-użu, l-immaniġġjar u l-ħażna ta' sustanzji perikolużi.*
3. *Zoni f'siti li kienu militari fejn isehhu jew ikunu sehew l-użu, l-immaniġġjar u l-ħażna ta' sustanzji perikolużi.*
4. Stazzjonijiet tal-petrol u l-mili tal-fjuwil.
5. *Dry cleaners industrijali.*

█

6. Stallazzjonijiet tat-trattament ta' l-ilma ta' l-iskart *'il fuq minn ekwivalenti ta' popolazzjoni ta' 2 000 ruħ.*
7. *Pipelines* għat-trasport tas-sustanzi perikolużi.